

Tolcsvay Béla

Zenei tanulmányait gyermekkorától kezdve, családi hagyományként folytatta. 60-as években az egész világon forradalmian új zenei irányzat, - a beat,- hazai művelője lett. Kezdetben a Strangers és a Wanderers együttesekben basszusgitáros énekes volt, de nem elégedett meg a nyugati együttesek dalainak eljátszásával, hanem magyar nyelvű saját zenei világot akart felmutatni. 1967-ben megalapította a Tolcsvay Triót, melynek zeneszerzője szövegírója,- és gitáros énekes zenekarvezetője, mind a mai napig. A Tolcsvay Trio a maga korában unikális színpoltként született. Két akusztikus gitár és a nagybögő hangzásával, - háromszólamú énekükkel azonnal magukra figyeltettek. Ma már tudjuk, egyedülálló karakteres hangzású trio volt, - egész Európában nem volt ilyen. A magyar beatzene különleges arculatát szolgáltatták meg. Annyira egyedi volt stílusuk, hogy külön kategóriát nyitottak a 68-as Ki Mit Tud – on, FOLK – BEAT néven. Első díjat nyertek. A magyar népzene motívumait ötvözték sajátos módon, a 60-as évek beatzenei hangzásával. Az akusztikus megszólalás volt az alapja ennek a stílusnak, amit megteremtett, amit aztán számos együttes követett. (Kaláka, Sebő - Halmos) Tolcsvay Béla dalszövegeiben a magyar népdalkincs világára jellemző formai és képi világot alkalmaz.

A hatvanas évek kezdeti gyors sikereitől nem ittasodott meg, hanem kitartó kutatómunkával a magyar népi kultúra és ezen túl más művészi kifejezésformákkal való kapcsolatra törekedett, - melyet a mai napig is folytat.

Közösség teremtő és közösség építő munkáját mutatja, hogy zenei pályája kezdetétől,- klubokat alapított. Folk-beat klub, KEK Vásárhelyi, Hunyadi, Thököly, Tolcsvay Klubok vidéken is, Miskolc, Székesfehérvár, Kecskemét. Ő volt a főszerzője az első magyar Pop-Fesztiválnak Miskolcon 1973 júniusában.

1974-ben néprajzi gyűjtőútra indult, Erdélybe és a Felvidékre, valamint számos hazai tájegységbe. Tapasztalatai eredményeként, egy gyermekműsort szerkesztett, mellyel évtizedeken át, tanította a dalait óvodákban és általános iskolákban. Középiskolai és egyetemi klubok állandó visszatérő fellépője volt együttesével. Célja a közművelődés ápolása és hirdetése. Irodalmi művekhez írt számos kísérő zenét, melyek színházak színpadjain szólaltak meg.

Irodalmi műsorokkal, vers meg zenésítéseivel, neves előadóművészekkel járta és járja az országot a mai napig is (Latinovits Zoltán, Raksányi Gellért, Nemcsák Károly)

A határon túli magyar közösségek meghívásainak, számos alkalommal tett eleget, úgy a környező országokban, mint távoli földrészeken is. Erdély, Felvidék, Kárpátalja, Vajdaság, - Ausztrália, Canada, Svédország.

Történelmi évfordulókon, a nemzeti identitás tudat ápolásával, itthon és külföldön is példamutatóan állt ki dalaival.

A jövő nemzedék ápolásában és tanításában tevékenyen kivette részét.

Minden színpadi művében, közösen dolgozott illetve lehetőséget adott fiatal tehetséges művészeknek.

A népi kultúrához és annak tiszta levegőjéhez ragaszkodik, és mindenkor védi azt. Ezért is költözött vert falú parasztházba, Fejér megyébe. A megye kulturális életében több mint egy évtizede, tevékenyen kiveszi részét. Munkáját, mint megyei díszpolgár és megyei Prima díjas ismerték el. 2015-ben Kossuth-díjat kapott.

Több évtizedes megfigyeléseiből, és tapasztalataiból önálló előadásokat tart nem csak zenével, hanem élőszóval is. Az ősiségről és a „Teremtő Hangról”, és népművészetünk kincseiről, többek között óvónőknek, pedagógusoknak is. Írásait folytatásokban közölték a sajtóban.

A ma már, „Világzenének” nevezett műfaj hazai megteremtő úttörője, - megelőzve korát, - hisz a környező népek népzenei motívumait, hangszereit már a 60-as évektől kezdve mindmáig felhasználva éltette és hirdeti. Személyes kiállításával és hozzáértő kutatásokkal, - a nemzeti kultúránk mellett olykor még viharokban is mindig kiállt, - hirdetve annak ősiségét és tiszta szellemiségét, - melyhez mindmáig hú maradt. Egyedi hangja, stílusa, szellemisége, - példaként áll a fiatal nemzedék előtt.

Színpadi művei:

Balassi Bálint – Tolcsvay Béla: SZÉP MAGYAR KOMÉDIA (1979)

Csörsz István – Tolcsvay Béla: KÉK A TENGER (1979)

Szophoklesz – Tolcsvay Béla: TRAKHISZI NŐK (1981)

Tolcsvay László – Tolcsvay Béla: MAGYAR MISE (1986)

Jókai Mór – Tolcsvay Béla – Tolcsvay László: KŐSZÍVŰ EMBER FIAI (1988)

Tolcsvay Béla: NAPFÉNYFIA (Tolcsvay Trilógia I.) (1992)

Tolcsvay Béla: RÍJJADÓLEÁNY (Tolcsvay Trilógia II.) (1996)

Tolcsvay Béla: CSILLAGLÁNC (Tolcsvay Trilógia III.) (1998)

Tolcsvay Béla: FÉNYKÖSZÖNTŐ (1999)

Tolcsvay Béla: ASSZONYTAVA (2003)

Tolcsvay Béla – Béres Melinda: AZ ÉG ÍGÉRŐ FA (2011)

Tolcsvay Béla: ARANYFÉNYŰ ASSZONY (2015)

Számos kislemezen jelentek meg dalai, valamint gyűjteményes válogatásokon is. Az első albumuk, (1972) több tízezer példányban fogyott el a kelet-európai boltokban. Több száz dala jelent meg hanglemezeken, melyeket nem csak együttese, hanem más előadók is szívesen énekeltek el, és vittek sikerre itthon és külföldön, úgy mint Koncz Zsuzsa, Kovács Kati, Zalatnay Sarolta, Katona Klári és sokan mások.

2011-ben könyv jelent meg - Csűrös Csilla: *Megnyitott - életéről és munkásságáról.*

